

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. c)

Istorie

Varianta 10

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La 14 aprilie 1877, Carol a prezidat o ședință a Consiliului de Coroană [...]. Elementele concrete ale situației erau clare majorității participanților și aceștia au acceptat convenția cu Rusia. M. Kogălniceanu, care a devenit ministru de externe [...], a semnat convenția. [...] Rusia a declarat război Turciei la 24 aprilie și, în aceeași zi, trupele ei au început să treacă Prutul în Moldova. Guvernul român însă a protestat pe loc, întrucât Senatul și Camera nu ratificaseră convenția. A protestat de asemenea cu putere față de emiterea de proclamații către poporul român de către comandanții militari ruși, considerând-o drept o uzurpare a autorității suverane. [...]

Opinia publică și membri ai Camerei cereau ca guvernul să declare imediat independența. [...] La 21 mai, M. Kogălniceanu a declarat că voturile Camerei și ale Senatului [...] de ratificare a convenției cu Rusia, rupseseră automat ultimele legături ale României cu Imperiul Otoman și că românii erau astfel o națiune independentă. Camera a reacționat prompt, adoptând o moțiune prin care lua act de «independența absolută» a țării. Senatul a procedat la fel în aceeași zi. Însă inițiativa românească nu a câștigat simpatie în rândul marilor puteri. Acestea au dezaprobat actul ca o încălcare a tratatelor existente și o complicare și mai mare a unei situații și așa primejdioase.”

(K. Hitchins, *România 1866-1947*)

B. „Rusia a voit să profite singură de victorie și a încheiat o pace separată cu otomanii, la San Stefano, în februarie 1878 [...]. Marile puteri, mai ales Anglia și Austro-Ungaria, au protestat și s-a încheiat, ca urmare, o nouă pace, la Berlin, de pe urma căreia echilibrul era în parte restabilit [...]: Anglia primea insula Cipru, Austro-Ungaria primea spre administrare Bosnia și Herțegovina, Bulgaria de la nord de Balcani devenea provincie autonomă sub suzeranitatea Imperiului Otoman, Rusia primea teritorii în Caucaz și la Marea Neagră. În același timp, a fost recunoscută independența României, Serbiei și a Muntenegrului. România nu avea însă numai motive de mulțumire. [...] Țara nu a fost recunoscută drept cobeligerantă, iar Rusia, care se angajase să apere integritatea teritorială a României, ocupa din nou cele trei județe din sudul Basarabiei, importante pentru accesul la Dunăre. De asemenea, pentru recunoașterea deplină a independenței sale de către marile puteri, România trebuia să acorde cetățenie și locuitorilor necreștini de pe teritoriul său [...]. Totuși, marile puteri au acceptat să recunoască, la propunerea Rusiei, unirea Dobrogei centrale și de nord și a Deltei Dunării cu România [...].”

(I. A. Pop, *Istoria românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un stat căruia i se recunoaște independența în 1878, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la ministrul de externe. **2 puncte**
3. Menționați cele două mari puteri la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că guvernul a protestat față de acțiunile comandanților militari ruși. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două măsuri de consolidare a statului român modern, adoptate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, înainte de evenimentele la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de statul român în relațiile internaționale de la începutul secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Politica externă a lui Petru [Mușat] a avut o linie precisă: alianța strânsă cu Polonia și cu Țara Românească. [...] În 1387, el prestează [...] omagiu lui Vladislav Iagello [...] recunoscându-l ca suzeran al său și făgăduindu-i ajutor împotriva dușmanilor. Bineînțeles, la rândul lui, și regele Poloniei trebuia să-l ajute pe domnul Moldovei împotriva dușmanilor. [...] Recunoașterea suzeranității polone a fost o măsură de precauție din partea lui Petru. Ea împiedica un atac dinspre mieznoapte și-i asigura în același timp un ajutor în caz de conflict cu ungurii. [...] Împrejurările determină ca acest ajutor să se producă în curând, dar nu sub formă militară și nici așa cum s-ar fi putut bănui, de la poloni spre moldoveni, ci [...] invers. În 1388 [...] regele Poloniei se adresează lui Petru, rugându-l să-l împrumute cu 4000 de ruble de argint [...]. Petru [...] îi numără numai 3000. Primește, în schimb, un act specificând că suma va fi restituită în termen de trei ani, garanție fiind ținutul Haliciului – cunoscut [...] sub numele de Pocuția – pe care domnul Moldovei va avea drept să-l ocupe în caz de neachitare. [...]

Petru a mijlocit și apropierea domnului contemporan din Țara Românească, Mircea cel Bătrân, de poloni. Unul dintre motivele care determinaseră pe domnul Moldovei să intre în legături strânse cu Vladislav Iagello, anume prevenirea unui atac ungar sau – în cazul în care s-ar produce – ajutor pentru a-l respinge, se potrivea în totul și lui Mircea. Și acesta putea fi atacat dinspre mieznoapte de unguri [...]. Iar primejdia era pentru el cu atât mai mare cu cât se putea adăuga și un atac [...] al turcilor care ating în vremea aceasta linia Dunării. De aceea, Mircea caută aliați și îi găsește [...] în poloni. La 10 decembrie 1389, câteva luni numai după ce creștinii din Balcani fuseseră învinși de turci la Câmpia Mierlei, trimișii lui Mircea [...] încheiau la Radom, la mieznoapte de Varșovia, un tratat de alianță cu Vladislav Iagello. [...] La 17 martie 1390 [...] se face o specificare mai amănunțită a condițiilor alianței. Se prevedea, de data aceasta, că regele Poloniei nu va porni la războiul contra Ungariei fără să fi comunicat lui Mircea și divanului acestuia motivul, perspectivă aprobată în prealabil de sfatul polon. De asemenea, dacă s-ar face pace între Sigismund, regele Ungariei, și Mircea, ea va trebui să fie acceptată și confirmată și de Vladislav. Orice membru nou ar intra în această alianță va fi nevoit să respecte prevederile contractului.”

(C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți lupta precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnul Țării Românești și o cauză a alianței acestuia cu polonezii, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la prevederile alianței dintre Țara Românească și Polonia, stabilite în 1390. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la omagiul depus de Petru Mușat, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii participă la acțiuni diplomatice în a doua jumătate a secolului al XV-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre stalinism și național-comunism în România, având în vedere:

- menționarea a două acțiuni desfășurate în România în perioada stalinismului și precizarea unei caracteristici a uneia dintre acestea;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la atitudinea României în relațiile internaționale, în timpul stalinismului;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de regimul național-comunist în România;
- formularea unui punct de vedere referitor la politica externă a României în perioada național-comunismului și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.